

**WOJEWODA
ŚWIĘTOKRZYSKI**

Kielce, dnia 16 czerwca 2025 r.

Znak:BiZK.VII.431.7.2024

**Pani
Marta Solnica
Dyrektor Świętokrzyskiego Centrum
Ratownictwa Medycznego i Transportu
Sanitarnego w Kielcach**

Dotyczy kontroli przeprowadzonej w Świętokrzyskim Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Kielcach – w miejscu stacjonowania zespołów ratownictwa medycznego T01 46 i T01 48 w Opatowie oraz T01 50 w Ożarowie, w dniu 6 września 2024 roku.

Przedłożenie podmiotowi kontrolowanemu projektu wystąpienia pokontrolnego a następnie rzeczowego wystąpienia pokontrolnego zostało opóźnione w związku z wystosowaniem przez Wojewodę Świętokrzyskiego pism do Krajowego Konsultanta w dziedzinie medycyny ratunkowej, Krajowego Konsultanta w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego oraz do Ministerstwa Zdrowia z prośbą o zajęcie stanowiska w kwestii minimalnego zaopatrzenia zespołów ratownictwa medycznego w narkotyczne leki przeciwbólowe. Wojewoda zwrócił się również do Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego z prośbą o wydanie jednoznacznej opinii w kwestii możliwości relokacji leków z grupy N z ogólnej puli będącej w posiadaniu dysponenta ZRM w siedzibach Oddziałów i przechowywanych tam w sejfach, do ambulansów ratowniczych.

W związku z uzyskaniem w przedmiotowej sprawie stanowiska Ministra Zdrowia, Konsultantów Krajowych i Wojewódzkich w dziedzinie medycyny ratunkowej i pielęgniarstwa ratunkowego oraz po uzyskaniu jednoznacznej opinii Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego w kwestii zwiększenia ilości leków przeciwbólowych narkotycznych w ambulansach systemu PRM, przedstawiam wystąpienie pokontrolne po kontroli Świętokrzyskiego Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Kielcach – w miejscu stacjonowania zespołów ratownictwa medycznego T01 46 i T01 48 w Opatowie oraz T01 50 w Ożarowie, w dniu 6 września 2024 roku.

Wystąpienie pokontrolne

Podmiot kontrolowany:

Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Kielcach – miejsce stacjonowania zespołów ratownictwa medycznego T01 46 i T01 48 w Opatowie oraz T01 50 w Ożarowie.

Podstawa prawna kontroli:

Art. 31 ust. 1 pkt 2, w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym¹, art. 122 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej², a także rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania kontroli podmiotów leczniczych³.

Data prowadzonych czynności kontrolnych: 6 września 2024 r.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny Oddziału Ratownictwa Medycznego w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w składzie:

1. Agnieszka Pawińska-Baradzi – inspektor wojewódzki - przewodnicząca zespołu kontrolnego, na podstawie upoważnienia Nr 658/2024 z dnia 5 września 2024 r.
2. Anna Niemczyk – inspektor wojewódzki - członek zespołu kontrolnego, na podstawie upoważnienia Nr 659/2024 z dnia 5 września 2024 r.
3. Paweł Kubicki – Wojewódzki Koordynator Ratownictwa Medycznego - członek zespołu kontrolnego, na podstawie upoważnienia Nr 660/2024 z dnia 5 września 2024 r.

Przedmiot i zakres kontroli:

Przedmiotem kontroli była realizacja zadań podstawowych zespołów ratownictwa medycznego pod względem zgodności z art. 36 i 38 ustawy z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie oznaczenia systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz wymagań w zakresie umundurowania członków zespołów ratownictwa medycznego⁴ tj. kontrola funkcjonowania podstawowych zespołów ratownictwa medycznego w zakresie składów osobowych, umundurowania osób wchodzących w skład ZRM, a także oznakowania pojazdów oraz weryfikacja wypełnienia przed ŚCRMITS w Kielcach zalecenia Wojewody Świętokrzyskiego, wydanego w trybie nadzoru, wskazującego niezbędny zasób leków przeciwbólowych narkotycznych dla każdej karetki systemu PRM jako minimum 4 ampułki Fentanylu oraz 4 ampułki Morfiny.

Dyrektor kontrolowanej jednostki został powiadomiony o terminie kontroli pismem z dnia 29 sierpnia 2024 r. podpisanym z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Świętokrzyskiego Urzędu

¹ t.j. Dz. U. z 2025 r. poz.91 ze zm.

² t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 450

³ t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1331 ze zm

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1180

Wojewódzkiego w Kielcach. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z Programem Kontroli, zatwierdzonym przez Dyrektora ww. Wydziału z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego. Kontrolujący złożyli Dyrektorowi WBiZK ŚUW oświadczenia, że nie są im znane żadne okoliczności uzasadniające wyłączenie ich z kontroli. Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych, kierownikowi jednostki kontrolowanej przekazano informację o przedmiocie kontroli oraz imienne upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, wystawione przez zarządzającego kontrolę.

W trakcie kontroli informacji w zakresie objętym kontrolą udzielały osoby wskazane przez Dyrektora ŚCRMITS w Kielcach, tj. Pani Beata Radek – Pielęgniarka Przełożona, Pani Danuta Rybicka prowadząca w ŚCRMITS magazyn leków, Pani Barbara Staniek - pielęgniarka koordynująca z opatowskiego oddziału ŚCRMITS oraz ratownicy medyczni, którzy pełnili dyżur w dniu 6 września 2024 r.

Przeprowadzenie kontroli odnotowano w książce kontroli pod pozycją 9/2024.

W trakcie kontroli ustalono, że Zespoły Ratownictwa Medycznego T01 46 w Opatowie i T01 50 w Ożarowie pozostają w całodobowej gotowości do udzielania świadczeń zdrowotnych, natomiast ZRM T01 48 w Opatowie pozostaje w gotowości w godzinach 7:00-19:00. Miejsce wyczekiwania, liczba oraz rodzaj ZRM są zgodne z Wojewódzkim Planem Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla Województwa Świętokrzyskiego. Powyższą zgodność kontrolujący ustalili w wyniku oględzin miejsca wyczekiwania jednostek systemu w Opatowie przy ul. Szpitalnej 4 B i w Ożarowie przy ul. Spacerowej 10.

Obszarem działania Zespołów Ratownictwa Medycznego „P” T01 46, „P” T01 48 i „P” T01 50 w zakresie udzielania świadczeń w miejscu zdarzenia osobom w stanie nagłego zagrożenia życia lub zdrowia są miejscowości z terenu powiatu opatowskiego, tj. "2606012 - Baćkowice (gmina wiejska); 2606024 - Iwaniska (miasto); 2606025 - Iwaniska (obszar wiejski); 2606032 - Lipnik (gmina wiejska); 2606044 - Opatów (miasto); 2606045 - Opatów (obszar wiejski); 2606054 - Ożarów (miasto); 2606055 - Ożarów (obszar wiejski); 2606062 - Sadowie (gmina wiejska); 2606072 - Tartów (gmina wiejska); 2606082 - Wojciechowice (gmina wiejska).

Podstawowe Zespoły Ratownictwa Medycznego, stacjonujące w miejscu wyczekiwania w Opatowie i Ożarowie, tworzy 30 ratowników medycznych i 2 pielęgniarki systemu.

Prawidłowość oznakowania Zespołów Ratownictwa Medycznego i umundurowania osób wchodzących w skład ZRM sprawdzono na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 stycznia 2023 roku, w sprawie oznaczenia systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz wymagań w zakresie umundurowania członków ZRM.

Kontrolujący zweryfikowali oznakowanie widniejące na ambulansach o numerach rejestracyjnych TK 689 AF (T01 46), TK 3419 „P” T01 46 (T01 48) oraz TK 5948X (T01 50) pod względem zgodności z normami określonymi w załączniku nr 1 „Wzór graficzny systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne” oraz punkcie I załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia „Sposoby oznakowania jednostek systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne”- dot. oznakowania Zespołów Ratownictwa Medycznego.

Zgodnie w ww. dokumencie podstawowy specjalistyczny środek transportu sanitarnego ma barwę żółtą i jest oznakowany:

- 1) wzorem graficznym systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne o średnicy 50 cm, umieszczonym na tylnych drzwiach oraz na dachu i po bokach, w tylnej części pojazdu,

- 2) napisem lustrzanym „AMBULANS” barwy czerwonej, o wysokości liter co najmniej 22 cm, umieszczonym z przodu pojazdu; dopuszczalne jest umieszczenie napisu „AMBULANS” barwy czerwonej, o wysokości liter co najmniej 10 cm, także z tyłu pojazdu,
- 3) po bokach literą barwy czerwonej:
 - a) „P” w przypadku podstawowego zespołu ratownictwa medycznego,
 - b) „S” - w przypadku specjalistycznego zespołu ratownictwa medycznego,- umieszczoną w okręgu o średnicy co najmniej 40 cm; grubość linii okręgu i liter wynosi 4 cm,
- 4) trzema pasami odbłaskowymi:
 - a) pasem typu 1 lub 3 – barwy czerwonej, o szerokości co najmniej 15 cm, umieszczonym wokół dachu,
 - b) pasem typu 1 lub 3 – barwy niebieskiej, umieszczonym bezpośrednio nad pasem, o którym mowa w lit. c,
 - c) pasem typu 3 – barwy czerwonej, o szerokości co najmniej 15 cm, umieszczonym między linią okien a nadkolami,
- 5) logotypem zawierającym nazwę dysponenta jednostki lub nazwą dysponenta jednostki, umieszczonymi po bokach pojazdu w dolnej części drzwi kierowcy i pasażera lub na tylnych drzwiach w dolnej części,
- 6) kryptonimem zespołu ratownictwa medycznego określonym w wojewódzkim planie działania systemu.

Kontrolerzy odnotowali, że wymagane przepisami elementy znajdowały się na wszystkich ambulansach.

W trakcie kontroli sprawdzono wyposażenie specjalistycznych środków transportu sanitarnego pod kątem cech technicznych i jakościowych określonych w Polskich Normach PN-EN 1789:2021-02 „Pojazdy medyczne i ich wyposażenie – ambulanse drogowe” oraz paszporty techniczne sprzętu, w których powinny być na bieżąco odnotowywane wszystkie przeglądy i ewentualne naprawy. Skontrolowano aparaturę medyczną stanowiącą wyposażenie ambulansów pod względem stanu technicznego oraz zasad stosowania sprzętu przez członków ZRM.

Analiza przedstawionej dokumentacji dot. sprzętu wykazała, że przeglądy techniczne wykonywane są na bieżąco. Jednocześnie stwierdzono, że w ambulansie T01 48 (dyżurującym w Opatowie) znajdowały się przeterminowane o 4 lata elektrody do stosowania przy defibrylacji osoby dorosłej – (jedyne taki zestaw na wyposażeniu ambulansu). Obecna przy kontroli Pani Beata Radek - pracownik ŚCRMiTS, zobowiązała się do dokonania niezwłocznej wymiany zestawu na nowy. Ponadto żaden z kontrolowanych zespołów nie był wyposażony w przenośne radiostacje, które są niezbędne do skutecznej komunikacji z dyspozytornią medyczną, ze szpitalnymi oddziałami ratunkowymi, centrum urazowym oraz pozostałymi ZRM, w tym z lotniczym zespołem ratownictwa medycznego. Wymóg posiadania na wyposażeniu ww. radiostacji wynika z wymagań dotyczących wyposażenia medycznego specjalistycznego środka transportu zgodnie z Polską Normą PN-EN 1789:2008 Pojazdy medyczne i ich wyposażenie (tabela 19 – łączność), w związku z art. 36 ust. 2 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym, który określa, że zespół ratownictwa medycznego jest wyposażony w specjalistyczny środek transportu sanitarnego, spełniający cechy techniczne i jakościowe określone w Polskich Normach przenoszących europejskie normy zharmonizowane.

W dwóch karetkach stwierdzono także brak zestawów do triażu. Zestaw taki znajdował się jedynie w karetce T01 46 stacjonującej w Opatowie. Brak wyżej wymienionych sprzętów uznać należy za uchybienie.

Zweryfikowano również zasób leków stanowiących wyposażenie ambulansów pod kątem terminów ważności, jak również umiejętność ich podawania pacjentom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego przez członków ZRM. W trakcie kontroli stwierdzono, że pomimo dysponowania przeciwbólowym lekiem Exacyl, nie wszyscy ratownicy posiadali wiedzę w kwestii zasad podawania ww. medykamentu. W związku z powyższym, zespół kontrolny rekomenduje przeszkolenie członków zespołów ratownictwa medycznego w przedmiotowym zakresie. Powyższe wskazanie kontrolujących jest zgodne z polityką Ministerstwa Zdrowia w zakresie wdrażania programów polityki zdrowotnej.

W związku z wydanym przez Wojewodę Świętokrzyskiego zaleceniem w trybie nadzoru wskazującym niezbędny zasób leków przeciwbólowych narkotycznych dla każdej karetki systemu PRM jako minimum 4 ampułki Fentanylu oraz 4 ampułki Morfiny, zweryfikowano ilość leków z grupy N (narkotyczne leki przeciwbólowe), które powinien posiadać ZRM.

Stwierdzono, że każdy z kontrolowanych zespołów ratownictwa medycznego, miał do dyspozycji jedynie po jednej ampułce Fentanylu i jednej ampułce Morfiny. Taki stan, wynikający z wewnętrznych zarządzeń kierownictwa ŚCRMITS, jest niezgodny z wyżej wymienionym zaleceniem Wojewody Świętokrzyskiego.

Jednocześnie zarówno ratownicy medyczni pełniący dyżury w dniu 6 września 2024 r., jak i pielęgniarka koordynująca pracę Oddziału w Opatowie zgłosili kontrolującym problem ich zdaniem ze zbyt małym zasobem leków z grupy N w karetkach. Z informacji uzyskanych od pracowników Oddziału wynika, że obowiązują ich specjalne procedury dot. uzupełniania brakujących leków z grupy N, opracowane przez pracodawcę - Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Kielcach. Określają one, że w sytuacji wykorzystania leków, o których mowa powyżej tj. po podaniu ich pacjentowi w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, ZRM musi niezwłocznie udać się do miejsca stacjonowania w celu uzupełnienia zapasu leków, z tej grupy. Taki stan rzeczy wpływa negatywnie na pracę ZRM, zwłaszcza w sytuacji realizowania zleceń wyjazdów do pacjentów „jeden po drugim”, uniemożliwiający powrót do Oddziału w celu uzupełnienia podanych przy poprzedniej akcji ratunkowej leków. Jeżeli natomiast ZRM nie uzupełni zapasu leków narkotycznych pełni dyżur nie w pełni wyposażony. W opinii pracowników Oddziału ŚCRMITS w Opatowie leki z grupy z N, które przechowywane są w sejfie w siedzibie oddziału, powinny w większej ilości być przekazywane na wyposażenie ambulansów.

Niezastosowanie się przez Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Kielcach, do ww. zaleceń Wojewody Świętokrzyskiego, należy uznać za nieprawidłowość.

Ocena pokontrolna:

Wydana ocena pozytywna dotyczy następujących zagadnień:

- Umundurowanie ratowników medycznych – członków ZRM, dyżurujących w dniu kontroli, było zgodne z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie oznaczenia Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz wymagań w zakresie umundurowania członków Zespołów Ratownictwa Medycznego.
- Oznakowanie specjalistycznych środków transportu sanitarnego było zgodne z zapisami załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie oznaczenia Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz wymagań w zakresie umundurowania członków Zespołów Ratownictwa Medycznego.
- Wyposażenie ambulansów medycznych w leki (poza lekami z grupy N), które mogą podawać ratownicy medyczni, było zgodne z regulacją określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie medycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego, jak również z wymogami zawartymi w Zarządzeniu Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia i Polskich Normach PN-EN 1789:2021-02 „Pojazdy medyczne i ich wyposażenie – ambulanse drogowe”. Niemniej jednak część ratowników nie miała pełnej wiedzy co do podawania posiadanych medykamentów.
- Miejsce stacjonowania Zespołów Ratownictwa Medycznego oraz obszar działania są zgodne z Wojewódzkim Planem Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla Województwa Świętokrzyskiego.

Wydana ocena pozytywna z uchybieniem dotyczy następujących zagadnień:

- Brak w ambulansach przenośnych radiostacji wymaganych do prowadzenia komunikacji radiowej.
- Przeterminowany o 4 lata element wyposażenia ambulansu tj. elektrody do stosowania przy defibrylacji osoby dorosłej.
- Brak w dwóch ambulansach zestawu do triażu, ułatwiającego szybką ocenę stanu zdrowia pacjentów w sytuacjach nagłych, w celu ustalenia priorytetów w udzielaniu pomocy, głównie w przypadkach masowych wypadków lub katastrof gdzie liczba poszkodowanych przekracza dostępne zasoby medyczne.

Wydana ocena negatywna dotyczy następującego zagadnienia:

- Niewykonanie przez dysponenta zespołów ratownictwa medycznego, **wydanego w trybie nadzoru zalecenia** Wojewody Świętokrzyskiego znak: BiZK.VII.6310.72.2024 z dnia 3 czerwca 2024 roku, wskazującego niezbędny zasób leków przeciwbólowych narkotycznych dla każdej karetki systemu PRM jako minimum 4 ampułki Fentanylu oraz 4 ampułki Morfiny.

Stanowisko Ministerstwa Zdrowia, Świętokrzyskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ, konsultantów krajowych i wojewódzkich oraz Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego potwierdzają zasadność zaleceń Wojewody Świętokrzyskiego.

Dokumentem bezdyskusyjnym i nie pozostawiającym wątpliwości co do ilości posiadanych w ambulansach w/w środków są karty charakterystyki produktów leczniczych. Wynika z nich jednoznacznie, że jedna ampułka morfiny (10 mg), czy fentanylu (0,1 mg) jest niewystarczająca, aby skutecznie zabezpieczyć pacjentów.

W ocenie Wojewody Świętokrzyskiego jedyną przeszkodą w zwiększeniu w/w środków w ambulansach są tylko i wyłącznie wewnętrzne procedury obowiązujące w ŚCRMiTS.

Mając na uwadze powyższe, formułuję poniższe zalecenie pokontrolne:

- 1. Zalecam bezwzględne wykonanie wydanego w trybie nadzoru - zgodnie z art. 19 ust 2 ustawy o PRM, zalecenia Wojewody Świętokrzyskiego polegającego na zwiększeniu zasobu narkotycznych leków przeciwbólowych w karetkach systemu PRM, do minimum 4 ampułek Fentanylu oraz 4 ampułek Morfiny.**
- 2. Zalecam zobowiązanie członków zespołu ratownictwa medycznego do posiadania przy sobie przenośnych radiostacji, będących niezbędnym elementem wyposażenia ZRM.**
- 3. Zalecam wymianę przeterminowanych elektrod do stosowania przy defibrylacji osoby dorosłej oraz weryfikowanie terminów ważności elementów wyposażenia ambulansów**
- 4. Zalecam uzupełnienie zestawu do triażu, ułatwiającego szybką ocenę stanu zdrowia pacjentów w sytuacjach nagłych i ustalenie priorytetów w udzielaniu pomocy.**

Na podstawie § 26 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania kontroli podmiotów leczniczych, proszę o przesłanie w terminie - do dnia 30 czerwca 2025 roku, informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z § 25 ust. 6 cyt. wyżej rozporządzenia Ministra Zdrowia, od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Józef Bryk
Wojewoda Świętokrzyski